

# De Heraut

voor de

## Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 15 Augustus 1920. N<sup>o</sup>. 2221.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnements en Advertentieaan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 59-60, te Amsterdam. Insendingen, die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden /1.50 bij vooruitbetaling voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar /7.20 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers /—.15. Advertentieprijs: van 1 tot 5 regels /1.35, met inbegrip van bewijsnummer, voor elk regel meer /—.25. Aanvragen en vermelding van leedegaven /—.12 per regel.

### „Gebonden zijnde door den Geest“.

En nu ziet ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende wat mij daar ontmoeten zal.  
Hand. XX. 22.

Elk oprecht bejelder van den Christus, en zeer bijzonderlijk een apostel als Paulus mocht roemen in de werking die van den Heiligen Geest op zijn zielsleven uitging. Doch afgaen hiervan kon er ook een geheel bijzondere inwerking van den Heiligen Geest bij hem intreden, en het is op zulk een geheel bijzondere inwerking dat hier gedoeld werd, toen de apostel Paulus betuigde, dat hij zich gebonden gevoelde door den Geest. Met de zaligheid van zijn persoon, en met zijn geroepen zijn ten eeuwig leven, had, wat hierin vermeld wordt, niets uitstaande. Hier toch wordt gehandeld niet van Paulus' bekeering of toebrenging ten eeuwig leven, maar eeniglijk van wat hij in zijn apostolischen dienst ter eere van zijn God te volbrengen had. Niet van zijn toebrenging of zaligheid wordt hier gehandeld, maar van den geestelijken band die Paulus in zijn dienst als Apostel was aangelegd. Er is alzoo bij een geloofsheld als Paulus steeds van tweeërlei werking, die van den Geest op hem uitgaat, sprake. Eenerzijds toch is er sprake van zijn persoonlijke toebrenging ten eeuwig leven, en van den dienst, dien hij als geroepene en verkoren kind van zijn God te volbrengen heeft, maar dan ook anderzijds van wat hem in zijn apostolischen dienst als taak was opgelegd; en op dat laatste nu doelt ook de hier vermelde „gebondenheid door den Heiligen Geest“.

Nu is van deze beide, zoo men het ernstig opvat, bij ieder verkoren Christen sprake. Elk geloovige ontving in het hem toebedeelde geloof een roeping, om zijn Verlosser te verheerlijken. In zekeren zin kan daarom naar waarheid getuigd, dat elk bejelder van den Heere tevens onder den machtigen indruk van zijn heilige roeping staat, en dat hij die heerlijke roeping aan zijn eigen persoon, in zijn gezinsleven, in zijn ambt en in zijn verkeer met anderen heeft te volbrengen. Doch geldt dit van elk geroepene en verkoren Christen, afgaen hiervan zijn er toch bovendien ook bijzondere roepingen, die een geheel eigen karakter dragen, en die slechts gelijk hier bij enkele geloovigen met bestidheid uitkomen.

Wie 't zijn, die onder de geloovigen tot het volgen van zulk een bijzondere roeping gedrongen worden, wordt door de keuze van den Heere onzen God beslist. Men moet hier op aangelegd zijn, eenzijdig door het karakter van den geloofsroep, dien men reeds als in zijn geboorte ontving, en anderszijds door de levensroeping die men zich zag aangewezen. Bij de groote schare is van zulk een bijzondere roeping geen sprake. Verreweg de grootste schare door den Heere geroepen, gaat niet verder in zijn dienst dan 't ordinaire menselijke leven dit medebrengt. Maar op dit gewone zijn toch ook in 't oog springende uitzonderingen; en die uitzonderingen werken veelal terug tot in het verleden van meerdere geslachten. Ons eigen volk mocht dit ten deele in het geslacht van de Oranjes bewonderen. Maar ook afgaen van zulke excepties zijn er in meerdere geslachten als in lange reeks, de één na den ander, machtige persoonlijkheden opgetreden, die voor hun geslacht en voor heel hun levenskring van heilige betekenis waren. Dit nu moet van stonde aan met name in den kring der Apostelen zijn gevoeld, en onder de vele Apostelen zeer bijzonderlijk in den kring van den Apostel Paulus. Er was bij dezen Apostel geen sprake van een gewoon levenslot, waarin zich niet anders dan de gewone levensverschijnselen voordeden. Van Damascus af was Paulus een afgezonderde verschijning, die in geheel eenige glorie schitterde. En in verband hierna had Paulus de geestelijke gaven ontvangen om voor geheel bijzondere diensten in Gods Koninkrijk zeer bijzonderlijk voorbereid te zijn. Zoo nu was het ook hier. Zijn roeping was thans, om naar Jerusalem te gaan, en daar een geheel eenige roeping te vervullen. En voor deze geheel eenige roeping werd hij hier nu op aanbiddelijken wijze voorbereid, doordien God hem „bond in den Geest“, om hem aldus voor het volbrengen van een geheel bijzondere dienst te bewaken.

Ook van een geloofsheld als Paulus gold het, dat van hem tweeërlei taakvolbrenging werd verwacht, eenerzijds het van zich doen uitgaan van dien heiligen invloed, die van elk oprecht Christen mag verwacht worden, maar dan ook anderzijds het zich toewijden

aan het volbrengen van een geheel eigenaardige roeping, waarvoor hem bijzondere gaven des Geestes verleend werden. Zulk een roeping droeg dan een geheel bijzonder karakter en in verband hierna werd dan ook de inwerking van den Heiligen Geest voor de volbrenging van dezen dienst een geheel eigen aard, een aard die niet van zelf in den Apostel opleefde, maar die telkens opnieuw, al naar de omstandigheden het eischen, door den Heiligen Geest in hem gewrocht werd.

Gezondig keenteekent zich in het leven der natuur en der volken het gewone als onderscheiden van het ongewone verloop der aangelegenheden. Is de gang gewoon, dan is van de binding van de geesten geen sprake. Doch treden er gewichtige gebeurtenissen in, zoodat een bijzonder betoon van geestkracht gevorderd wordt, dan is het God de Heere, die er in den loop der geschiedenissen enkele helderder geesten voor beschikt en er toe voorbereidt. Zoo ging het toch in elk op den voorgang tredend geslacht, zoo kon men het ook waarnemen bij elk volk van elken landaard, en zoo nu vooral schikte het zich en kwam het uit, toen door de dienende Apostelen de belijdenis van den Christus de wereld zou ingaan. Van daar dat zich toen keer op keer machtige ingrijpingen van den Heiligen Geest voordeden die opzettelijk dienden, om in de verkoren personen alsdan dien eenigen geestezin, en die geestelijke veerkracht te wekken, die zij voor het volbrengen van hun bijzondere taak van noode hadden.

Een feitelijke binding van onzen geloofsgeest is het noodzakelijke dat hiervoor alsdan intreedt. Steeds was dit zoo, en met name in Paulus' dagen trad keer op keer het in 't oog springend onderscheid op tusschen hetgeen vanzelf uit den Apostolischen geest voortvloeide en hetgeen, in afwijking hiervan, door den Heiligen Geest in een man als Paulus verwekt werd. Het was dan keer op keer, of Paulus zijn vrijheid verloor en inboette, en alsof de machtige Geest zijn geest aangreep om er met hooger doel over te beschikken. Is er alzo eenerzijds een werking in ons die uitgaat van ons zelf, door onzen eigen geest, en naar ons eigen bestel, anderzijds was er toch vooral bij een Apostel als Paulus keer op keer een werking, die niet van hem, maar van God in en door hem uitging. Dan bond de Heere zijn Apostel, en gebruikte hem als instrument voor wat naar Zijn hoog bestel in dat gegeven oogenblik tot stand moest komen. Het was dan niet Paulus die bedacht wat te gebeuren stond, en hierop alles voorbereidde, maar 't was de Heere zelf, die in Paulus' leven ingreep, die van zijn persoon als instrument gebruik maakte, en die alzo tot stand deed komen, niet wat Paulus uitgedacht en voorbereid had, maar geheel omgekeerd aan wat Paulus beschikte het zijnen oplegde, om er zijn eigen Goddelijk plan voor in plaats te doen treden, en die alzo den Apostel bond, om geheel vrijelijk het Goddelijk plan te doen doorgaan. Dit nu is het wat er staat: dat Paulus „gebonden zijnde door den Geest“, naar Jerusalem optoog, niet wetende wat hem daar ontmoeten zoude. Zoo treedt ook Paulus hier geheel op den achtergrond, en die de handeling overneemt en leidt is de Heere!

Dr. A. K.

### Kootwijks Scholen

In hartelijken dank ontvangen van W. R. te A., f 5.—; van N. N. een zilverbon van f 1.— postmerkt Delft; van den Wel-Er. Heer Dr. W. Maan te Alphen a/d. Rijn, f 2.50; van Mevr. de wed. K. Vellenga te Leeuwarden, f 1.—; letter A. W. Kralingen, Rotterdam, wissel groot f 25; van Mevr. N. N. te Haarlem, f 1.—; van den heer W. F. Buré te Amsterdam, gevonden in de collectie Funkenkerk 8 Aug. van W. G., voor de Kerk te Kootwijk f 1.—.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter, Arnhem, Velperweg 88.

### Voor Kinderen.

#### IN VREEMDE HAVEN.

XI.

EEN LEERRIJK ALLEKLEI.

Na weinige dagen was de zeeziekte geweken en kon Hendrik zijn werk weer hervatten. Niemand heette hem in den kring weer welkom, niemand scheen er op gelet te hebben, dat hij er niet was, en ook wenschte hem niemand geluk met zijn herstel. Hij voelde, men kon hem best missen.

Dat zou hem nog duidelijker worden. In den namiddag werd Hendrik weer geroepen, nu om te helpen bij het wegdagen van borden, die aan den maaltijd waren gebruikt. Hij kreeg een heelen stapel om die trap op, naar het waschloot te brengen. Een lastig werkje,

allermeest voor een beginner in het vak. Te meer daar om hem heen druk gelopen werd. Hoe het dan ook kwam wist hij niet, maar zeker is dat hij eensklaps een schok voelde en te gelijk heel de stapel borden hem uit de handen viel. Met groot geraas kwam alles op de trap en den vloer te recht. Gelukkig waren er veel tinnen borden bij, die hoogstens een deuk konden krijgen. Maar de steenen schalen lagen in stukken en aan gruis, een verlies dat men aan boord niet zoo dadelijk weer herstellen kon, al werd er ook altijd op zulke ongevallen min of meer gerekend.

Hendrik stond verlegen te kijken. Groote, vochtige plekken waren de plaats van het onheil aan. Terwijl de jongen de scherven oprapte, hoorde hij sardend lachen achter zich. Het scheen van zijn kamerad te komen.

Maar te gelijk hoorde hij achter zich nog iets anders, namelijk de stem van den gevreesden stuurman.

„Wat is hier gebeurd?“ riep deze driftig. „Ha! ha! ik zie het al. Ben je daarom beter geworden om hier den boel te breken?“

En met een pakte hij Hendrik gevoelig bij den schouder, en gaf hem een geduchte „rammeling“.

Bevend van schrik ruimde Hendrik alles op. Maar het overige van den dag moest hij nog menige opmerking hooren over zijn „stomheid“. Of dat gegrond was mag wel betwijfeld.

De lezer zal zich waarschijnlijk nog herinneren, hoe de kapitein aan Hendrik gelast had, bij het stoffen van de kajuit vooral de schilderijen of portretten niet te vergeten, die bij de kast hingen. Hendrik vergat de opdracht niet, maar wreef het stof van de portretten af met bijzondere voorzichtigheid terwijl hij wel oppaste niets te beschadigen.

Natuurlijk kon hij niet nalaten nu en dan de beeltenissen eens wat langer en nauwkeurig te bekijken. Wie waren al die heeren!

Maar hij had niet lang tijd tot bekijken en overleggen, wijl de kapitein er al was en scheen te vragen: Ben je nog niet klaar.

Den derden morgen echter had de gezagvoerder zoo vroeg ontbeten, dat Hendrik al den tijd had om bedaard voor te werken.

Hij maakte van de gelegenheid gebruik, om de afbeeldsels nog weer eens goed te bezien. Op eens scheen het hem toch, gelijk reeds meer, dat een der portretten hem niet geheel vreemd was. Het stelde voor een flink gebouwd, knap man van middelbaren leeftijd. De trekken kwamen Hendrik bekend voor. Hij had, doch hem, dien man of althans een afbeelding meer voor zich gehad. Maar waar en wanneer?

Lang duurde hij er over doch vruchteloos. Maar eindelijk glimpte hem toch een licht op.

In het ouderlijk huis, zoo herinnerde hij zich nu, had ook een portret gehangen dat in alles tot in de grootste toe volkomen geleek op de afbeelding hier in de kajuit.

Nu liet hij zijn gedachten ook verder gaan, en het gevolg was, dat hem allengs weer in het geheugen kwam wat vader en moeder hem meermalen verteld hadden omtrent den man, dien het schilderijtje voorstelde. Het kwam kortelijk hierop neer:

De moeder van Hendrik had vóór jaren een broer gehad die, zooals men dat noemt, niet „opassen“ wou. Hij had weinig geleerd op school en zwierf later van het een vak op het ander zoodat „waalv ambachten en dertien ongelukken“, hier wel van toepassing was.

Dit werkte bij de ouders van den jongen en in heel de familie geen geringe ontevredenheid. Roelof van Bergen — zoo heette hij — werd bij ieder gemaakt en voor onnut geacht, onnut voor boerenwerk, maar ook voor wat anders. Of nu de ouders en bloedverwanten niet meer hadden kunnen doen dan zij deden, zij daargelaten. Genoeg dat de jongeling, die ongetwijfeld zelf veel schuld had, een koel besluit nam, en al's scheepjongen plaats wist te krijgen op een West-Indië vaarder juist als zijn neef later deed. Toch was er tusschen om en den lateren neef een groot onderscheid. Want Hendrik Crul vreesde God en bewaarde bij aanvang de wegen des Heeren. Roelof van Bergen daarentegen wilde van des Heeren dienst niets weten en had de wereld en haar begeerlijkheden lief.

Bijna niemand die hoorde van den nieuwen stap door Roelof gedaan verwachtte er eenig heil van. Er zou nu wel niets goeds van den jongen te recht komen. De Heere God echter betoonde ook nu weer, dat Zijn gedachten niet zijn die der menschen, en dat Zijn wegen hooger zijn dan de hinnen. Want na twee jaar waarin Roelof bijna vergeten raakte, behalve bij zijn ouders, ontvingen deze onverwacht een brief van hun zoon uit de West.

Die brief verbaasde velen die vroeger over Roelof het hoofd geschud hadden. In de West aangeand was de jonge man geheel ongekend in aanraking gekomen met de zoogenaamde Moravische broeders of Hernhutters, die reeds toen gelijk nog een gezegenden arbeid verrichtten in Gods Koninkrijk. Een Moravisch zending-onderwijzer werd in Gods hand het middel om den jongen van Bergen van den breeden weg over te brengen op den smallen. Het waren ook de Hernhutters die den jonkman, die geen lust betoonde in het zeehandelen, een plaats bezorgden op een kantoor en magazijn dat hem, als hij zich bekwaamde, mooie vooruitzichten opende.

Toen van Bergen zijn eerste zeereis aanvaardde, had hij uit het vaderland weinig aangename herinneringen meegenomen.

Geen wonder, dat hij na zijn aankomst in de West vooreerst geen lust gevoelde om brieven schrijven. Doch toen de groote, wonderbare verandering bij hem had plaats gevonden, welke

de Schrift bekeering noemt, kon Roelof niet zwijgen. Hij moest althans zijn ouders vertellen, wat groote dingen God aan zijn ziel gedaan had. Hoe die ouders zich verblijdden! Doch anders was het bij aanverwanten en vrienden.

Dezen toch vertrouwden de zaak niet. Roelof had al zoo vaak goede verwachtingen te leugesteld; hij was zoo veranderlijk!

Doch die zoo spraken veranderden zelf met-tertijd ook.

Dat was toen eeriang brieven van van Bergen kwamen, waarin eenig geld was, en zelfs allengs meer. Hij wenschte, zoo schreef hij, zijn ouders eenigsins het leed te vergoeden dat hij hun had aangedaan, en tevens een weinig van de vele uitgaven voor hem geschied.

Zoodra dit bekend werd, was Roelof in eens de goede, brave man bij hen, die die nog pas zijn bekeering niet vertrouwden. Zelf waren zij aan die bekeering vreemd, begrepen haar niet. Voor geld echter hadden zij gevoel. Klinkende munt stond hooger dan geestelijke zegen. Wat kon men eigenlijk, zoo dachten zij, met dien lasten in de wereld uitvoeren?

HOOGENBIJK.

### Buitenland.

Deutschland. Geen vrije belijden de Kerk in Hamburg.

Wat zal de Kerk den toekomst zijn? Deze vraag wordt in Duitse kerkelijke kringen druk besproken.

De oude organisatie der landskerken, met den Vorst des lands als opperste bisschop, is met de revolutie verdwenen, men moet zich als Kerk opnieuw organiseren. Voornamelijk openbaren zich hierbij twee stroomingen: sommigen willen zich constitueren als „belijden de kerk“, anderen verlangen dat het leven der Kerk onder den nieuwen regeeringsvorm in hoofzaak hetzelfde blijven zal als onder het regiment van den landsvorst, opdat de Evangelische Kerk „Volkskerk“ blijve. Wij meenen uit hetgeen wij in Duitse kerkelijke bladen lezen, te moeten afleiden, dat de voorstanders van de voortzetting der „Volkskerk“ met de Augsburgische confessie als uitgangspunt, maar niet als levensbeginsel, steeds meer de overhand krijgen of reeds gekregen hebben.

Daarom verheugt het ons te meer dat uit Hamburg gemeld wordt dat pastor Glage met zijn „Kapellen Gemeind“ van St. Anchar, een scherp afscheidsbrief aan de Landskerk gezonden heeft, en zich met zijn vrienden als vrije belijden de Kerk zelfstandig wil openbaren.

Pastor Reimers keurt in het *Hamburger Kirchenblatt* no. 10 dezen stap van zijn ambtsgenoot wel af, de „vrienden der belijden de kerk“ willen niet met hem medegaan, maar toch verlangt hij de „inwendige gemeenschap“ met de uitgetreden en geeneerlijk wijze op te geven. De geestesgemeenschap blijft dus. Hoe zouden we ons in Nederland verblijden als wij, leden der Gereformeerde Kerken, gevoelden dat de geestelijke gemeenschap met hen, die ons op onze kerkelijke weg niet wilden volgen, maar toch met ons op denzelfden bodem des geloofs staan, bleef bestaan.

De *Reformierte Kirchensatzung*, waaraan wij bovenstaand bericht ontleenden, voegt daaraan toe: „In elk geval is deze stap van pastor Glage en van zijn vrienden een ernstige waarschuwing en dit niet alleen voor de Hamburgsche Landskerk“.

Wij lezen hier tusschen de regels door, dat als men de Volkskerk wil blijven handhaven, meerderen het voorbeeld van pastor Glage zullen volgen. Op den duur is dan bovendien te verwachten dat de *Gemeinschaften*, die nog altijd met een uitwendigen band aan de landskerken verbonden zijn, dien band zullen verbreken.

Engeland. De Lambeth-Conferentie.

De Engelsche bisschoppen der Staatskerk vergaderden in de maand Juli in het Lambeth-paleis te Londen. De eerste Lambeth-Conferentie werd in 1867 gehouden, waar 76 bisschoppen van de 144 genoodigden aanwezig waren. Na dien tijd werd ongeveer om de tien jaar deze Conferentie gehouden; in 1918 echter niet van wege den oorlogtoestand. Er werden voor de vergadering die eerst op 8 Aug. afgelopen is, 362 bisschoppen uitgenoodigd onder welke uit Indië, Amerika, Afrika en China. Het agendum der Conferentie bevatte o.a. de onderwerpen: Christendom en internationale gemeenschap; Christelijk geloof en spiritualisme, theosophie en christi- science; hereeniging met andere Kerken; Zending; de plaats van de vrouw in de kerk; de roeping der Kerk ten opzichte van handel en industrie; vraagstukken in verband met het huwelijk, de echtheid en de seksuele moraal. De pers geeft telkens een kort verslag van de onderwerpen die besproken zijn, of overgegeven werden aan comités die daarover in de volle Conferentie zullen te rapporteren hebben. Van daar dat wij van de handelingen dezer Conferentie weinig hebben mede te deelen. Wel weten wij, dat de Conferentie geopend is met een welkomst-groet door den aartsbisschop van Canterbury, Dr. Davidson, die als zeer sympathiek moet geroemd worden. De primus der Anglicaanse Kerk sprak daarbij niet alleen tot zijn eigen volk, in den engelen zin van het woord, hij deed uitkomen welke eischen de huidige toestanden aan de Kerk des Heeren stelt, waarbij hij uitsprak te hopen op een herleving van het geestelijke leven.

Als alle bisschoppen in gelijken geest spreken, zal er een zegen van deze Conferentie uitgaan,

die niet alleen tot Engeland beperkt blijft. Ook wij moeten den Heere smeecken, dat het Hem believe, om gelijk in het begin der voorgaande eeuw, nu weer een echten Réveil te geven.

Engeland. Catholic Revival Reunion. In de laatste week van Juni werd te Londen een congres gehouden van de voorstanders der Romaniserende richting in de Engelsche Staatskerk. Volgens het orgaan der richting is dit congres een demonstratie, dat „de Katholieke revival zijn kracht niet heeft verloren“. Een twaalf-honderd geestelijken der Episcopale Kerk, trokken met banieren, crucifixe, wierookvaten, enz. naar de St. Albanakerk, Holborn, om deel te nemen aan de plechtige mis, welke daar gevierd werd om de kracht der beweging te laten uitkomen.

Dit jaar werd in de „Academy“ een schilderij tentoongesteld, waarop een Pontificale hooge Mis op All Saints' is afgebeeld. Men heeft deze schilderij gereproduceerd om mede te helpen aan de propaganda van het „Anglo-Catholic“ congres. Wat willen zij die dit congres organiseren? Streeft men er naar om de Episcopale kerk weder Roomsch te maken? De leiders van de „Catholic revival“ ontkennen dit beslist. Wel verlangt men de kerk terug te brengen tot den staat waarin zij verkeerde vóór de Reformatie, om aldus „het kwaad der Reformatie ongedaan te maken“. Maar dit neemt niet weg, dat reeds vele predikanten en leden der Engelsche Staatskerk tot de Roomsche kerk overgingen.

Zij die de „Catholic revival“ beslist niet willen, zeggen dat het een goed ding is, dat deze beweging op straat gebracht werd. Het volk zal daardoor beter leeren verstaan, wat er plaats heeft, en men hoopt, dat het uit zijn onverschilligheid ontwaakt zal. Laat men echter niet vergeten dat de z.g. Katholieke beweging in de Engelsche Staatskerk al een negentig jaar oud is, en zich steeds uitbreidt. Het aantal bisschoppen, die tot de „Evangelicals“ moeten gerekend worden, is klein. Verreweg de groote meerderheid van de bisschoppen en geestelijken is gewonnen voor de Catholic Revival, al is de een daarbij minder, de ander meer geavanceerd.

Er is tegen deze richting geijverd door den Londenschen boekhandelaar Kensit, die door een fantastische voorstander der Romaniserende richting werd gewond en die tengevolge daarvan stierf. Kensit's werk, dat dikwijls met veel ruimer gepaard ging, werd door zijn zoon voortgezet, die door zijn „Wildlife predikers“ het Engelsche volk zoekt te doordringen van de waarheid, dat de „Church of England“, of de Episcopale Staatskerk, eene protestantsche is, en het moet blijven. Maar men kan niet zeggen, dat door de organisatie van Kensit junior, de kracht der Romaniserende richting in de Staatskerk gebroken is.

In Juli komen de bisschoppen der Staatskerk samen in de „Lambethconference“. Er zijn stemmen opgegaan tot „hereeniging“. De conferentie te Lambeth zal zich moeten uitspreken, onder welke voorwaarden de Protestantische Kerken in Engeland met zijn Koloniën en in N.-Amerika één zullen kunnen worden. Het komt ons voor dat van een „Reunion“ niet veel komen zal. Is het te denken dat de Engelsche Staatskerk haar Episcopale organisatie zal prijsgeven, of dat de Presbyteriale Kerken, als de Methodist, Congregationalisten, Baptisten, Presbyterianen enz. den bisschoppelijken kerkvorm zullen aannemen? Zouden zij er ook toe kunnen gebracht worden om een gemeenschappelijke belijdenis te aanvaarden? Wij betwijfelen het. Maar het zal wellicht te bereiken zijn, dat de verschillende Kerken, waarin de Engelsch sprekende Christenen verdeeld zijn, voor bepaalde doeleinden, bijv. de Zending, tot samenwerking komen.

N.-Amerika. Interchurch World Movement.

In *De Wachter*, het orgaan der Chr. Geref. kerk in N.-Amerika, lezen wij:

„We verheugen er ons niet in niet te kunnen mee doen aan de Interchurch World Movement. Het stemt ons tot droefheid.“

We vinden het tragisch.

Men heeft hooge idealen.

Maar er is geen innerlijke geestelijke kracht. Vele kerken meenen rijk en verrijkt te zijn, en aan geen ding gebrek te hebben. En ze weten niet dat ze zijn ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.

Intusschen staan we niet alleen in onze houding tegenover bewuste Beweging.

Niet alleen uit eigen kerk, maar ook uit de Gereformeerde Kerk, mochten we vele hartelijke betuigingen van instemming ontvangen. Vele Lutherische kerken hebben van metal gewaigerd mee te doen. Onder de Baptisten in het Zuiden vooral spreekt zich sterke afkeuring uit. En zelfs in den boezem der noordelijke Presbyteriaanse Kerk, die eerst mee vooraan stond, is sterk verzet opgekomen. Een sterk element, onder anderen ook het Presbyterie van Grand Rapids, is er voor dat de Presbyteriaanse Kerk zich uit de Beweging zal terug trekken. Wel kon een voorstel in dien geest de meerderheid in de General Assembly, dezer dagen te Philadelphia vergaderd, niet halen, maar toch werd algemeen toegestemd dat er aan de Beweging groote gebreken kleven. Jammer dat men het kwaad echter hoofdzakelijk alleen ziet in de financiële zijde der zaak. In opzichten is de „financial campaign“ dan ook tot dusver een teleurstelling geweest. Vooral de belangstelling der buiten-kerkelijke menschen viel bitter teleur. De kerk moet het niet van de wereld verwachten. Veleer de wereld uit de kerk uitzuiveren. En zich toeleggen op versterking van eigen innerlijk geestelijk leven door zich te voeden met het volle, onvervalsche Woord Gods.